

۱) اوضاع اجتماعی در دوره

هخامنشی

ما در فصل گذشته از اوضاع سیاسی ایران در زمان هخامنشیان آشنا شدیم و آثار و افکار شاهان معروف هخامنشیان خوانده ایم. این فصل دارای اوضاع اجتماعی و اقتصادی هخامنشیان بر خوددار است.

می دانیم که حکومت هخامنشیان را یکی از قدیم ترین و قدرتمندترین حکومت در تمام دنیا شناخته می شود. ایشان حدوداً بیش از دو بیست سال تقریباً 225 سال فرمانروایی کردند. ایشان جانشینان مادها بودند. اجتماع و اقتصاد در زمان ایشان بسیار گسترده شد. تاثیر سیاسی و اجتماعی و اقتصادی در حکومت های پسین دیده می شود.

از سازمان اجتماعی ایرانیان در این دوره اطلاعات زیادی در دست نیست. عموماً این اطلاعات اندک بر پایه زمینه های فتوحاتی است که از طریق مناسبات اقتصادی و اجتماعی صورت می گرفت. جامعه سنتی هند و ایران از سه طبقه تشکیل می شد. طبقه جنگاوران اشرافی، روحانیون و کشاورزان یا گله داران. منشاء و اساس این تقسیمات ساختار قبیلگی بود بر پایه نسب و شراد پدلی قرار داشت.

عنوان لقب شاه شاهان نشان می دهد که قدرت عالی حکومت مرکزی از طریق یک ساختار هرمی که از شکل که از سوی سطح پایین قدرت عالی توسط افرادی که خودشان در وضع درباری بودند کنترل می شد به طور سنتی شاهان از یک خانواده خاص توسط طبقه جنگاوران انتخاب می شدند. شاه مقدس بود و فرقه ایزدی سلطنتی به شکلش می نسبت داده شد. یک چنین روشی

• سازمان بندی و کنترل جامعه به بی شک تحت تاثیر و تقاضای نیروی سلطنتی تحمیل یافت و دستخوش اصلاحات زیادی از سوی ایرانی شد که به صورت روز افزون عقاید سیاسی و اجتماعی فراوانی را از سوی مردمانی که بر آنها حکومت می کردند حاصل می کردند

• **مذهب هخامنشیان** - دین ایرانیان پیش از دوره هخامنشی و در دوره هخامنشی موقوعی است که اتفاق نظر علمی کمی روی آن وجود دارد هنگامی که ایرانیان برای نخستین بار به ترکیب دوره آغازین تاریخ وارد شدند خدایان شان وابسته به پدیده های طبیعی بودند و وجوه اجتماعی و نظامی و وظایف اقتصادی خود را همراه با مفاهیم مجرد و انتزاعی چون عدالت و راستی دارا بودند.عبادات مذهبی آنان در میان دیگران فریبی کردن حیوانات احترام به آتش و نوشیدن آب گیده مقدس طبیعی و غیر رسمی هضم بود

• شاید در حدود 600 سال پیش از میلاد بود که در شمال شرق فلات ایران پیامبر آیینی بزرگ ایرانی زردشت برخاست. تاریخ آیینی که وی بنیان نهاد حتی پیچیده تر و بحث انگیزتر از تاریخ مذهب ایران پیش از زردشت است دربار شاهان هخامنشیان می توان گفت که شاید گوروش دارپوش و حتی خشایارشا و جانشینان آنها زردشتی بوده اند

• خدای شاهان هخامنشی اهورامزدا ای بزرگ بود. خشایارشا و جانشینان خدایان دیگری را هم با نام ذر می کنند. اما اهورامزدا همچنان عالی ترین خدا نزد آنان محسوب می شد. آتش نقش عمده ای را در مذهب هخامنشیان بازی می کرد. مذهب دربار هخامنشی و تا حالیم پیامبر به شکل ناب تر و خالص ترش هستند